

Asiantuntijalausunto: HE 99/2025 vp

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan asunto- ja ympäristöjaostolle

Loimu ry:n lausunto liittyen valtion talousarvioon vuodelle 2026

Luonnon-, ympäristö- ja metsätieteilijöiden liitto Loimu ry kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto eduskunnan valtiovarainvaliokunnan asunto- ja ympäristöjaostolle valtiontalousarvioesityksestä vuodelle 2026. Loimu edustaa laajalti luonnontieteellisten, ympäristö- ja metsäalojen korkeasti koulutettuja ammattilaisia. Edustamamme alat tuovat Suomelle merkittävän mahdollisuuden tulevaisuuden menestykseen ja ne ovat ratkaisevia ilmastonmuutoksen ja luontokadon torjunnassa sekä maallemme asetetun hiili-neutraalisuustavoitteen saavuttamisessa. Toivomme, että huomioitte lausuntomme päätöksiä tehdesänne.

Pääviestimme on, että edellisinä vuosina linjatut säästöt aiheuttavat jo merkittävää haittaa ympäristöministeriön hallinnonalan tavoitteille, eikä näiden lisäksi uusia säästöjä vuodelle 2026 tulisi enää tehdä. Seuraavassa huomioitamme budjetin momenttien mukaisessa järjestyksessä.

Ympäristöhallinnon toimintamenot (momentti 35.01.01)

Hallitusohjelmassa päätettyjen säästöjen lisäksi v. 2025 linjattiin lisää säästöjä koko valtionhallintoon. Ympäristöhallinnon osalta tämä toimintameno säästö on 700 000 euroa, aiempien ja suurempien leikkausten päälle. Uuden lupa- ja valvontaviraston on määrä aloittaa 1.1.2026 ja tästäkin kokonaisuudesta on alkuperäiseen suunnitelmaan nähden jo ennakolta leikattu rahoitusta. Olemme huolissamme uuden viraston mahdollisuuksista toteuttaa ympäristöhallinnon lakisääteisiä tehtäviä sekä työntekijöiden riittävydestä suhteessa työmäärään, kun resurssit vähenevät ja samalla tehtävät jonkin verran lisääntyvät.

Loimu ry esittää, että v. 2025 päätetty toimintameno säästö 700 000 euroa perutaan.

Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot (momentti 35.01.04)

Suomen ympäristökeskus SYKE tekee merkittävää työtä kestävän kehityksen edistämiseksi. SYKE:n tuottaman tutkimustiedon tarve tulee kasvamaan tulevina vuosina. Loimu ry on huolissaan SYKE:n rahoitusrakenteesta ja sen riippuvuudesta ulkopuolisesta rahoituksesta. Tyypillisesti EU-hankkeissa edellytetään vähintään 20 % omarahoitussuutta, ja on riskinä, että SYKE joutuu jättäytymään Suomen kannalta edullisten ja kustannustehokkaiden tutkimushankkeiden ulkopuolelle, mikäli valtio net-

myös ilmastonmuutosta. Siksi Helmi-ohjelma tarvitsee lisärahoitusta vuodelle 2026, kuten Luontopalvelut on ehdottanut JTS 2026–2029 esityksessään. Luontopalvelut toivonut ensi vuodelle 10 miljoonan euron lisärahoitusta Helmi-ohjelman toteutukseen.

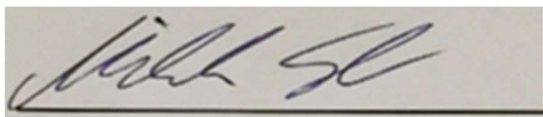
Metsähallituksen hoitoon lakisääteisesti osoitetuissa kulttuuriperintökohteissa on runsaasti korjausvelkaa, ja tilannetta ei helpota se, että Luontopalveluilla ei ole enää käytössään Rikosseuraamuslaitoksen vankityörahaa ja vankityövoimaa, jolla on hoidettu merkittävä osa etenkin eteläisen Suomen retkeilyinfrastruktuurista. Valtiovarainministeriön vetämässä STRAVA-työryhmässä arvioitiin vuonna 2023, että valtion kulttuurihistoriallisten ja kokonaisturvallisuuden kannalta strategisten kohteiden kunnostaminen vaatisi noin 75 miljoonan euron rahoituksen kertaluonteisiin korjaus- ja kunnostustoimiin ja lisäksi noin 4 miljoonan euron vuosittaista rahoitusta vähintään seuraavan kymmenen vuoden ajan. Luontopalvelut on itse esittänyt JTS 2026-2029 esityksessä 4,75 miljoonan euron lisärahoitusta kulttuuriperintökohteiden kunnostamiseen vuonna 2026.

Koska Metsähallituksen Luontopalvelut on joutunut vähentämään henkilöstöään ja sen myötä myös yleisölle tarkoitettuja palveluja, kuten opastuskeskuksia, se koettaa korvata ne digitaalisilla asiakaspalveluilla, mikä ei tietenkään ole sama kuin kasvokkain tapahtuva asiakaspalvelu. Digitalisaation edistäminen on kuitenkin myös hallitusohjelman mukaista tuottavuuden lisäämistä. JTS 2026–2029 esityksessään Luontopalvelut esittää 0,7 miljoonan euron lisärahoitusta vuodelle 2026 digikokonaisuuden kehittämiseen.

Loimu ry:n mielestä ei ole oikein osoittaa lisäsäästöjä Luontopalveluille, joka jo vuonna 2023 joutui budjettileikkausten takia huomattaviin henkilöstövähennyksiin ja jolla on rahoituksen pienuuden takia vaikeuksia selvittää lakisääteisistä tehtävistään ja EU:n ennallistamisasetuksen toteuttamisesta. Siksi **esitämme momentille 35.10.52 lisärahoitusta 14 miljoonaa euroa.**

Helsingissä 30.9.2025

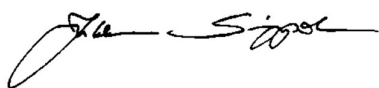
Luonnon-, ympäristö- ja metsätieteilijöiden liitto Loimu ry

Mikko Salo
Toiminnanjohtaja

Aaro Riitakorpi
Yhteiskuntasuhde- ja neuvottelupäällikkö

Jukka Sippola
Neuvottelupäällikkö